

de Rechtspraak

[Recht in Nederland](#)[Naar de rechter](#)[Organisatie](#)[Actualiteiten](#)[Uitspraken en registers](#)[Procedures](#)[Werken bij](#)

Query

[Home](#) > [Actualiteiten](#) > Nieuwsoverzicht[Nieuwsoverzicht](#)

‘Toegang tot rechter essentieel voor rechtsstaat’

Den Haag, 4-2-2014

Toegang tot de rechter zonder al te hoge drempels is een essentieel onderdeel van de rechtsstaat. Is die toegang onvoldoende gewaarborgd, dan raakt de balans in het systeem van ‘checks and balances’ verstoord – en het fundament van de rechtsstaat aangetast.

Dat betoogden diverse sprekers dinsdagmorgen 4 februari tijdens een zogenoemde ‘deskundigenbijeenkomst’ in de Eerste Kamer. Alex Brenninkmeijer (ex-ombudsman) verzorgde een algemene inleiding. Onder meer Geert Corstens (president van de Hoge Raad), Maria van de Schepop (voorzitter beroepsvereniging van rechters en officieren van justitie NVvR), Herman Tjeenk Willink (ex-vicevoorzitter van de Raad van State) en Ernst Hirsch Ballin (voormalig minister van Justitie) waren uitgenodigd om hun mening te geven over ‘de Staat van de Rechtsstaat’. Drie thema’s kwamen aan bod: rechtspraak, strafrecht en grondrechten.

Minder veilig bezit

Frits Bakker, voorzitter van de Raad voor de rechtspraak, sprak maandagavond in het actualiteitenprogramma Nieuwsuur over hetzelfde thema. Hij uitte daar zijn zorgen: “De rechtsstaat is een minder veilig bezit dan pakweg twintig jaar geleden” ([zie de uitzending terug](#)).

Niet alleen

Tijdens de bijeenkomst in de Eerste Kamer bleek Bakker niet alleen te staan. Aanleiding daarvoor vormt een samenspel van factoren: matige kwaliteit van wetgeving, de toegang tot de rechter die onder druk staat, de werkdruk onder officieren van justitie en rechters (zie ook [Geen verrassingen in werkdrukonderzoek NVvR](#)), de neiging bij de overheid steeds meer buiten de rechter om af te doen en een voortdurende herschikking en reorganisatie van rijksdiensten (“denk aan de Belastingdienst”).

Spiegel

Kritische geluiden vielen met name de politiek ten deel. “Als u zich zorgen maakt”, zei Brenninkmeijer bijvoorbeeld, “vergeet dan niet ook in de spiegel te kijken.” Tjeenk Willink: “We moeten voorkomen dat mensen zich niet meer gehoord voelen. Ze voelen zich vaak al niet gehoord door de politiek en door het bestuur. Als dat ook nog eens gaat gelden voor de rechter zijn we ver van huis.”

De Eerste Kamer debatteert op 11 maart over ‘de Staat van de Rechtsstaat’.

Geen consumptiegoed

Corstens van de Hoge Raad bepleitte het immense belang voor de rechtsstaat van de toegang tot de rechter. Als die te moeilijk is, bijvoorbeeld om financiële redenen, dreigen mensen het recht in eigen handen te nemen. “Toegang tot de rechter is geen consumptiegoed, geen bankstel dat je wel of niet zult kopen, het is een essentieel onderdeel van onze rechtsstaat.” De president van de Hoge Raad zei dat het van groot belang is zorgelijke signalen tijdig op te pikken en daarop adequaat te reageren. In dit verband haalde Corstens recente cijfers aan: het CBS becijferde dat er een afname is van 20 procent van de incassozaken die aan de [kantonrechter](#) worden voorgelegd. Het CBS brengt dit in verband met de verhoging van de griffierechten. Ook de Raad voor de rechtspraak uitte in een [wetgevingsadvies](#) vorig jaar zorgen over de gevolgen van de verhoging van griffierechten.

Begrotingsdebat

De bijeenkomst was georganiseerd door de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie van de Eerste Kamer ter voorbereiding op een plenair debat op 11 maart. De senaat debatteert dan met de ministers Opstelten (Veiligheid en Justitie) en Plasterk (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en staatssecretaris Teeven (Veiligheid en Justitie) over de Staat van de Rechtsstaat. [Meer informatie over het debat op 11 maart](#) ↗

Zie ook de [spreeknotitie](#) van Geert Corstens en de [spreeknotitie](#) van Maria van de Schepop.